

Dr. Mənsumə Talibova: İnsult - müalicəsi ən qısa müddətdə edilməli olan xəstəliklərdəndir

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, hər il dünya əhalisinin hər 1000 nəfərinə düşən insultların sayı 1-4 arasında dəyişir. Ölüm səbəbinə görə insult dünyada ürək-damar xəstəliklərindən sonra ikinci yerdədir.

İnsultların yarısı 70 yaşdan yuxarı insanlarda inkişaf edir.

üzün assimetriyası, huşun, nitqin və görmənin pozulması, başgicəllənmə ilə özünü göstərir. Diaqnoz klinik, laborator, tomoqrafik və damar müayinələrinin nəticələri əsasında qoyulur.

- Son vaxtlar işemik insult hallarının artma səbəbləri hansılardır?

Bütün dünyada olduğu kimi, xəstəliyin get-gedə cavanlaşması son vaxtlar Azərbaycanda da müşahidə edilir. İnsultun insanlar arasında belə yayılmasının səbəblərini araşdırmaq üçün suallarımızı Mərkəzi Gömrük Hospitalının nevroloqu, doktor Mənsumə Talibovaya ünvanladıq.

- Mənsumə həkim, işemik insult haqqında nə deyə bilərsiniz?

- İşemik insult beyin qan axınının kəskin pozulması, damar, ürək və ya qan xəstəlikləri ilə bağlı, tromboz və ya emboliya ilə əlaqədar beynin müəyyən bir bölgəsində kifayət qədər qan təchizatının çatışmazlığı nəticəsində beynin ocaqlı zədələnməsidir. 24 saatdan artıq davam edən və ya bir sutka ərzində ölümlə nəticələnən nevroloji simptomların kəskin inkişafı ilə xarakterizə olunan sindromdur.

İnsult əksər hallarda bədənin sağ və ya sol yarısında - ətraflarda uyuşma, qəfil zəiflik,

- İşemik insultun əsas səbəbləri ekologiyanın çirkləndirilməsi, keyfiyyətsiz qida məhsullarının, fast-foodların qəbulu, oturaq həyat tərzi, fiziki aktivliyin az olması, yüksək qan təzyiqi olduqda buna fikir verməmək və müalicə almamaq, stress hallarının gündəlik həyatımızda artması və sairidir.

- İnsultun əlamətləri hansılardır? İnsanlar səhhətlərində hansı narahatlığı hiss etdikdə həkimə müraciət etməlidir?

- İnsultun əlamətlərinə bir qolda və ya ayaqda, xüsusən də bədənin yalnız bir tərəfində ani uyuşma və zəiflik, ani qarışıqlıq, danışmaq və anlamaqda çətinlik çəkmək, bir və ya hər iki gözdə ani görmə itkisi, ani və səbəbi bilinməyən kəskin baş ağrısı, ani gəzinti çətinliyi, başgicəllənmə, tarazlıq və koordinasiya itkisi aiddir. Bu pozuntulardan narahatlıq hiss etdikdə, dərhal həkimə müraciət olunmalıdır.

- İnsultun risk faktorları barə-

də nə deyə bilərsiniz?

- Yüksək qan təzyiqi, şəkərli diabet, yüksək xolesterol səviyyəsi, bilinən ürək ritm pozğunluğu olan şəxslər risk qrupuna aiddirlər. Həmçinin, siqaret çəkmək, oturaq həyat tərzi, çəkisi çox olan, yanlış yemək vərdişləri olan şəxslər də risk qrupundadırlar.

İnsult xəstələrinin 75%-i 60 yaşında olan şəxslərdir. 60 yaşdan sonra hər 10 ildən bir bu risk iki dəfə artır.

Bu xəstəliyə 55 yaşdan yuxarı kişilərdə qadınlara nisbətən daha çox rast gəlinir. Yaş artdıqca, qadınlarda insult nisbəti artır. Əvvəlki işemik insultdan və keçici bir insultdan sonra yeni bir insult riski olduqca yüksəkdir.

- İşemik insultun müalicəsi varmı? Vaxtında müraciət etdikdə bu xəstəlikdən yan keçmək mümkündürmü?

- İnsult müalicəsi ən qısa müddətdə edilməli olan xəstəliklərdəndir. Çünki beyin damarı tıxandıqda beyin toxumasının zədələnməsi baş verir. Müalicə etməyi gözlədiyiniz müddətdə bu zərər daha da genişləyir. Tıxanmış damar böyük olduqda və müalicə müddəti uzandıqda beynin zədələnməsi daha da artır. Tıxanan damarın qısa müddətdə açılması bütün bunların, həmçinin beyin toxumasındaki ziyanın genişlənməsinin qarşısını alır. İnsult nəticəsində beyin toxumasına dəyən ziyanı nə qədər çox məhdudlaşdırarsak, o qədər tez və daha sürətli bərpa edə bilərik. Bu səbəbdən insultdan danışırkən, sürətli müalicə erkən və sürətli bərpa deməkdir.

- Maraqlı müsahibəyə görə təşəkkür edirik.

**Müsahibəni apardı:
Dilarə Zamanova,
Mərkəzi Gömrük
Hospitalının
PR mütəxəssisi**